

Opintotuen tulorajoja voitaisiin nostaa reippaasti

Opintotuen tulorajoja voitaisiin nostaa esimerkiksi 50 prosentilla, jolloin 9 opintotukikuukauden tuloraja olisi 18 000 euroa. Tällaisen muutoksen seurauksena opiskelijat tienaisivat aiempaa enemmän ja julkisyhteisöjen verotulot kasvaisivat. Opintotuen tulorajojen tavoite on, että suurituloisille opiskelijoille ei makseta opintotukea. Samalla nykyiset tulorajat kuitenkin estävät opiskelijoita tienaamasta niin paljon kuin he haluaisivat. Nämä vaikutukset näkyvät selvästi laajassa osassa opiskelijoiden tulojakaumaa.

LISÄTIETOJA

Tutkimusjohtaja Tuomas Kosonen
040 940 2336
tuomas.kosonen@labour.fi

www.labour.fi

Nämä seikat käyvät ilmi 17.1. ministeri Terholle luovutetusta ja Palkansääjien tutkimuslaitoksen julkaisemasta Tuomas Kososen (PT) ja Sampo Järvisen laatimasta **raportista** ja sen taustana toimivasta laajemmasta Tuomas Kososen (PT) ja Tuomas Matikan (VATT) **tutkimuksesta**, joka myös julkaistiin 17.1. Palkansääjien tutkimuslaitoksen työpaperina. Siinä tutkittiin vuonna 2008 tapahtuneen opintotuen tulorajojen noston vaikutuksia opiskelijoiden tuloihin. Tulosten mukaan tulorajojen korotus nosti opiskelijoiden tuloja laajassa osassa tulojakaumaa, ei pelkästään vanhan tulorajan tietämillä olleiden opiskelijoiden kohdalla.

Ministeri Terholle luovutetussa raportissa vaihtoehtoina opintotuen nykyisille tulorajoille selvitettiin tulorajojen nostamista tai laskemista, poistamista kokonaan tai muuttamista rajaveroasteen tapaiseksi säännöksi. Tulorajojen nosto kasvattaisi opiskelijoiden tuloja ja lasku puolestaan laskisi niitä.

Jos opintotuen tulorajat poistettaisiin kokonaan, niin haittapuolena voisi olla, että erittäin suurituloiset opiskelijat alkaisivat nostaa opintotukea. Nykyistä tiukemmat tulorajat puolestaan muodostuisivat merkittäväksi esteeksi opiskelijoiden ansiotyölle, alentaisivat siten opiskelijoiden hyvinvointia ja aiheuttaisivat opintotukien takaisinperintää aiempaa enemmän.

Jos nykyisiä tulorajoja nostettaisiin siten, että esimerkiksi yhdeksän kuukauden ajan opintotukea nostavan opiskelijan vuositulo olisi 18 000 euroa nykyisen noin 12 000 euron sijaan, päästäisiin raportin mukaan haitallisista tulovaikutuksista laajasti ottaen eroon, koska vain harva opiskelija tienaisi tätä tulorajaa enempää. Ottaen huomioon verotulot ja tulonsiirrot tämä vaihtoehto lisäisi julkisyhteisöjen nettotuloja arviolta 5,9 miljoonaa euroa vuodessa.

Rajaveroasteen kaltainen sääntö puolestaan toimisi niin, että tulorajan ylittävältä osalta ei tarvitsisi maksaa opintorahaa takaisin, vaan ylimenevistä tuloista perittäisiin verotuksessa enemmän takaisin. Esimerkiksi Tanskassa ja Norjassa tulorajat ovat Suomea ylemmällä tasolla, mutta toisin kuin Suomessa tulorajan ylittävältä osalta käytössä on 50 prosentin lisäveroaste. Raportin laskelmien mukaan nykyisellä tulorajalla ja muuttamalla takaisinperintä 50 prosenttiyksikön lisäveroasteeksi julkisyhteisöjen verotulot kasvaisivat 4,5 miljoonalla eurolla vuodessa.

Tutkimuksessa havaitaan, että tulorajojen muutokset eivät vaikuta merkittävästi opintotuen käyttöön. Tutkimus ja raportti eivät ota kantaa siihen, kuinka tulorajojen nosto vaikuttaisi opiskeluun tai miten opintotuen muutokset vaikuttaisivat muihin tulonsiirtoihin, kuten yleisen asumistuen tai kotihoidon tuen käyttöön. Opintotuen vaikutus opintojen kestoon olisi tärkeä jatkotutkimuksen aihe. ■

JULKAISUT

Tuomas Kosonen ja Sampo Järvinen
Opintotuen tulorajat
Palkansääjien tutkimuslaitos
Raportteja 37, 2019.

Tuomas Kosonen ja Tuomas Matikka
Discrete earnings responses to tax incentives: Empirical evidence and implications
Palkansääjien tutkimuslaitos
Työpapereita 326, 2019.